

Korsaren

Korsaren

drama efter Lord Byron

av Christian Lanciai (2009)

Personerna:

Medora
Conrad
Juan
Gonzalves
andra pirater
Said Pascha
hans kapten
andra turkar
konkubiner i hans harem
Gulnare
Gulnares tjänor
Medoras jungfru

Handlingen äger rum vid Egeiska Havet på 1820-talet.

Copyright © C. Lanciai 2009.

Korsaren

Akt I scen 1. I en villa på en grekisk ö.

Medora Låt mig få svalka din tunga med vårt ädlaste vin från mitt fosterlands varmaste hemtrakter. Låt mig få hölja dig med mitt hår och trösta dig med min kärlek, tills du somnar in i de ljuvaste drömmar som lisa för ditt svårmod och din dysterhet. Vad trycker dig, min älskade? Du har ju allt – vänner, kärlek, frihet, skönhet, allting i övermått, och likväl blickar du surmulet dolskt under rynkade ögonbryn, som om du var den olyckligast lottade i hela världen.

Conrad Du har rätt, Medora. Rikedomerna har skämt mig, och lyckan har blivit för enahanda för att mer än kunna tråka ut mig. Jag behöver nya utmaningar och frestelser, som sätter allting på sin spets och tvingar mig till skärpning och till att utföra det omöjliga – bara då lever jag på riktigt och kan bli någorlunda glad. Här förföljer mig i slöhetens stiltje bara de kvalfulla minnen som jag hela livet försökt fly från.

Medora Det är de osynliga såren det är mitt livs ambition att få bota och åtminstone lindra för dig, min älskade hjälte, segraren och kungen på alla fientliga hav, då du ensam vågat utmana och aldrig besegrats av den fientliga flottan.

Conrad Skryt lagom om mig, Medora. Jag är bara en laglös pirat och ingenting annat, som vigt mitt liv åt att hjälpa grekerna kasta av sig sina förtryckares ok, dessa brutala turkar, som ingenting hade i Europa att göra men borde ha stannat i vildaste Asien. (*reser sig*) Men se! Ett skepp anlöper i hamnen! Ett litet skepp, men ett av de våra. Det måste föra med sig nyheter.

Medora Du längtar självdestruktivt ut i kriget, som en dag skall förgöra dig, och du vet det, och ändå föredrar du dödens och blodets och slaktens och stridens sällskap framför mitt.

Conrad Jag vill göra nytta, *Medora*, inte bara ligga omslingrad i dina armar. Det är roligt ibland, vi behöver varandra, aldrig fanns det en man som inte behövde en kvinna, men mannen behöver också sin manlighet och att få utlopp för den. Kraften kräver ansvar och aktion, och grekernas befrielse från turkarna har varit en skriande angelägenhet i tre till fyra hundra år!

Medora Men du är engelsman.

Conrad Påminn mig inte om det. Se, där kommer Juan. Välkommen, Juan, min bästa vän! Vad nytt? Kom skonerten med underrättelser?

Juan Minsann, *Conrad*, privata brev till dig, som verkade ytterst angelägna, enligt besättningen.

Conrad Många brev?

Juan Nej, bara ett. (*räcker fram det*)

Conrad Och desto viktigare just därför. (*öppnar det och försjunkar i dess innehåll*)

Medora Vem är det från?

Juan Ingen vet, men troligen från någon spion i land.

Medora Nya livsfarliga och omöjliga uppdrag?

Juan Det brukar det vara, som bara han kan klara.

Medora Din panna läggs i djupa veck, min älskade, och din sorgmodighet verkar tyngre än någonsin, som om du fått nya bekymmer som tusenfalt multiplicerar de gamla.

Conrad Jag tar hand om detta ensam, Juan. Jag behöver bara ett skepp men en full besättning på mina allra tappraste män.

Juan Vart bär det hän?

Conrad Instruktionerna följer sedan. Planeringen är det viktigaste. Ingenting får gå fel. Den lilla fregatten räcker. Gör bemanningen måttlig, bara de bästa får följa med, ty det blir ett vanskligt uppdrag.

Juan Sådant gillar vi.

Medora Men inte jag.

Conrad Sköt förberedelserna, Juan. Jag måste plåstra om min älskarinnas redan förblödande själ.

Medora Varje gång du far ut har jag en känsla av att det blir din sista mission.

Conrad Naturligtvis måste någon bli den sista, men vi lever för att den nästa inte blir det.

Juan Männen är redan entusiastiska och förväntansfulla, *Conrad*. Jag går. (*går*)

Conrad Det handlar om turkar och deras övervåld, *Medora*, om all den omänsklighet och brutalitet som deras hjärntvåttsreligion får dem till. Här är ännu ett exempel på hur det har gått alldeles för långt, och jag måste ut och försöka ge de skyldiga ett dråpslag. Bara jag kan göra det.

Medora Och dina män följer dig i blindo och lyder minsta vink fast de mycket väl vet att det kan vara ett självmordsuppdrag.

Conrad Vi lever för att det icke skall vara det. Värre är de som avsiktligt störtar sig i självmordsmissioner bara för att förgöra andra med sig själva.

Medora Hur stora är era chanser att lyckas? Hur många kan klara sig?

Conrad Minst 50 procent, troligen mera, kanske alla.

Medora Det betyder att ni har minst 50 procents chanser att misslyckas, kanske mer, kanske ni alla går under.

Conrad *Medora*, vi har inget val. Turkarna vet om vårt gömställe och kan när som helst skicka en flotta hit och förstöra vår bas. Då är vi alla ändå förlorade. Bättre då att slå till först, och hårt och djupt, så kanske vi kan lyckas. Vi har just nu ett

gyllene tillfälle. Turkarna väntar oss inte, och vi kan nå rakt in och träffa hjärtpunkten.

Medora Det är något annat som drar dig bort från mig, någon frestelse.

Conrad Medora, vi måste tänka på resten av mänskligheten. Vi kan inte bara tänka på oss själva. Kärleken är ett egoistiskt sjukligt monster om den inte omfattar och tar hänsyn till hela mänskligheten. Grekerna behöver mig och mina insatser. Jag har inget val.

Medora Jag säger bara detta, min älskade, att om jag får dåliga nyheter om er räd, om den har misslyckats och ni stupat eller råkat i fångenskap så att er avrättning blir oundviklig, så skall jag inte tveka inför att ta livet av mig. Jag följer dig i så fall i döden.

Conrad Det är fel. Det har jag inte bett dig om, det skall jag aldrig be om, det har ingen någon rätt att be en annan om.

Medora Var inte orolig. Jag gör det själv.

Conrad Desto mera skall jag leva för att du inte skall vilja göra det, och leva för att ge dig anledning att leva när jag kommer tillbaka, att leva för vår seger.

Medora Det är det jag menar. Du måste segra. Du har inget val. Annars dör jag.

Conrad Då är vi överens. Vi har något att leva för och något att segra för, och vår moral och motivation kan inte bli bättre. Därför måste vi lyckas.

Medora Men vad är det egentligen du ger dig ut på?

Conrad Vår värsta fiende, vår själve dödsfiende och största hot, den oåtkomliga Said.

Medora Så är han nu åtkomlig?

Conrad Jag vet nu hur vi skall komma åt honom och slå honom i hjärtat av hans högkvarter. Han är där nu, och vi har fått nyckeln dit.

Medora Ingenting kan hålla dig tillbaka då och allra minst jag. När far du?

Conrad Vi seglar före gryningen. Allt måste bli klart till i kväll. Vi har inte en dag att förlora.

Medora Får du någon ledig stund alls innan du far?

Conrad En natt utan dig vore otänkbar i dagens läge.

Medora Jag tänkte väl det. När kommer du?

Conrad Så snart jag kan.

Medora Jag skall möta dig med vindruvor och sötaste frukter och Greklands mjukaste vita viner.

Conrad Och kaffe.

Medora Som du behagar.

Conrad Du äger mig i kväll, min älskade, och den stunden skall bli för oss båda en evighet.

Medora Du är välkommen.

Conrad Tack. *(kysser henne och går)*

Medora (ensam) Han kommer inte. Han är alltför ivrig. Han far iväg med dem så snart hans män blir klara. De släpper honom inte. De lever bara för äventyret. Men jag lever bara för honom. Min Gud, om han inte kommer tillbaka! Men han måste komma tillbaka. Som han sade själv, han har inget val. Han måste rädda Grekland, och han måste älska mig.

Scen 2.

Juan Kapten, ert fartyg är i ordning.

Conrad Är alla redan klara?

Juan Allt är just nu till vår förmån, vinden, väderleken, om vi startar nu kan vi nå fram till nästa skymning, lägga oss i god tid i försåt och slå till när natten lägrat sig.

Conrad Den goda paschan Said skall då ha en hejdundrande och livlig fest. Vi får ej missa detta tillfälle, att efteråt ta honom och hans män med överraskning när de är

som mest berusade och omtöcknade av allt vad de rökt och druckit. Detta är vår enda chans. Vi måste ta den, ty den kommer aldrig mer.

Juan Då passar det att alla vi är ivriga och klara.

Conrad Alla Greklands gudar gynnar oss mot halvmånens imperiums tyranni och övervåld med hädiskt missbruk av den ende gudens namn som ursäkt.

Juan Greklands gudar är naturen. Islams Gud är bara diktaturens övervåld och slaveri. Vi måste starta genast.

Conrad Om du säger det. Var är Gonzalves?

Gonzalves Här. Det finns ej någon av dina mest trogna och betrodda vänner som ej nu är färdiga att satsa sina liv för dig i detta äventyr, fast de ej just vet något om det.

Juan Har du sagt farväl till din Medora?

Conrad Ack, hon väntar mig i natt.

Juan Det kan vi ej ta hänsyn till. Du vet hur väderleken är – den växlar när som helst till motsatsen, kan aldrig litas på, tar alltid oss med överraskning, är alltid blott bedrägligen stabil och måste utnyttjas direkt när rätt vind blåser eller inte alls.

Conrad Jag vet. Jag måste låta henne vara.

Gonzalves Överlev och kom tillbaka och förklara.

Conrad Som så många gånger förut. Mina vänner, detta måste vi om någonting nu klara, genomföra med den äran och med glans, ty vi får aldrig mera chansen att ta Said Pascha mitt på sängen.

Juan Som du säger. Vi är redo.

Conrad Bra. Då seglar vi, förstulet, tyst, försynt på hemligt uppdrag, som ej tål någon dams upptäckelse men äger säkrast rum i blindo.

Gonzalves Ja.

Juan Diskret i mörkret kan vi endast lyckas.

Conrad Låt oss segla, tyst och utan något ljud. Medora får ej märka att jag än en gång ryckts bort från henne av mitt öde på ett okänt ödesuppdrag förrän vi är utom synhåll för all kvinnlig ömhets svaghets överväldigande tårar, som ju hela oceanen blott består av och har redan över nog av. (*De bryter upp.*)

Akt II scen 1. Pascha Suids palats.

Det festas, röks och dricks för det vildaste i en praktfull sal med bajadärer, orientalisk musik och allt möjligt, allt i en överväldigande färggrannhet dominerad av rött.

Said Vad nytt, kapten? Har ni hört något om det förbannade sjörövarnästet?

kapten Vi har lokaliserat det och kan nu äntligen förbereda en överrumpling och tillintetgörande av hela piratkolonin.

Said Det låter höra sig. Så länge kapten Conrad lever kan jag aldrig vila. Han måste oskadliggöras en gång för alla!

kapten Och nu har Allah äntligen givit oss tillfället och stunden därtill. Vi behöver bara förbereda oss och invänta er order.

Said Inte i natt i alla fall, ty i natt skall jag festa, ty jag har äntligen kommit över Orientens fagraste pärla, de sägenomspunna Gulnare, världens granatäpples innersta pärla! Var är hon?

kapten Hon undviker er, allernådigaste pascha.

Said Inte i längden! Hon är min! Hon slipper aldrig längre ut ur mitt harem! För henne genast hit! Hon måste hålla mig sällskap! (*kaptenen går*)

Gulnare, för dig endast lever jag, drottning bland slavinnor, den skönaste juvel världen känt, och varför undviker du mig? Vad har du emot mig? Vad är det för fel på dig? Ingen av mina damer säger någonsin nej till mig, men du viker hela tiden ifrån mig och erbjuder mig därmed mitt livs mest oemotståndliga utmaning! Nå, där är hon! Håll mig sällskap, min älskade! Drink med mig!

Gulnare (har förts fram till hans sida, där han ligger vid bankettbordet och vräker sig) Tack, jag har fått alldeles tillräckligt att dricka, och det har min herre också.

Said Så du erkänner mig ändå som din herre.

Gulnare Det har jag inte sagt, men i mitt land kallar man varje kavaljer sin herre av artighet.

Said Varför vill du inte ha mig?

Gulnare Jag vill inte ha någon man. Ni är inget undantag.

Said Det måste jag få bli. Du är mitt livs högsta ambition. Som jag har strävat efter att få erövra dig! När jag slutligen lyckades köpa dig för en rekordartad förmögenhet ansåg jag äntligen min lycka gjord. Mitt liv var värdelöst fastän jag hade allt, bara för att jag ännu saknade dig. Med tiden skall du nog lära dig att samarbeta.

Gulnare Jag har lyckats överleva bara genom att samarbeta, och jag skulle gärna fortsätta samarbeta med alla i min väg, men samarbete är vänskap, medan du åstundar något annat.

Said Det ska Allah veta. Jag åstundar dig.

Gulnare Ingen kan äga mig mot min vilja.

Said Då skall jag få dig att vilja det.

Gulnare Hur?

Said Genom att behandla dig bättre än någon annan. Du skall bli min överste drottning. Alla mina haremsdamer skall underställas dig. Endast din lag skall gälla vid mitt hov. Jag skall skämma bort dig tills du glömt allt vad du tidigare var och hela ditt föregående liv.

Gulnare Det kan du inte begära. Mitt minne är min identitet och själ, och det kan du inte komma åt.

Said Med våld är allting möjligt.

Gulnare Inte mot kvinnor.

Said Jag vill dig inget illa. Jag vill bara älska dig.

Gulnare För att kärlek skall fungera måste båda älska varandra. Ensidig kärlek är ingen kärlek. Jag kan aldrig älska dig, allra minst om du hotar med våld. Då blir det bara hat och misslyckande och fiasko i stället. Men jag kan vara allas vän och även din.

Said Så långt är allting väl, men jag önskar det var bättre.

kaptten (in igen) Höge pascha, en dervisch är här med upplysningar om hamnen.

Said En av våra utsända spioner?

kaptten Spion är han minsann, ty han verkar veta mycket.

Said Så intressant. Låt honom genast framträda. Detta kan gynna våra planer.

(Kapttenen går.) Jag har fått affärer att diskutera. Vi kan fortsätta senare.

Gulnare Som ni önskar, min herre. *(avlägsnar sig ödmjukt men gärna)*

kaptten Dervischen, min herre.

(Denne framträder och kastar sig ödmjukt till golvet i en bugning för paschan.)

Said Vem är du, slav? Du verkar ha en historia att berätta.

dervischen Jag var slav, men bara hos de kristna, varifrån jag lyckats fly.

Said Från vilka kristna? Kommer du från öarna?

dervischen Jag togs som pris från ett av era handelsfartyg, som kapades av slaghöken från Kios, kaptten Conrad och hans fruktade pirater.

Said (till kapttenen) Det är just de rövare vi önskar komma åt. Vilken lyckträff! – Vidare, min vän! Då vet du allt om deras läger! Har de någon vidare försvarsberedskap att tala om? Kan man ta dem med överrumpling? Hur många skepp är de? Hur många man har den fördömde kaparkapttenen Conrad?

dervischen De har upprättat sitt läger just där Kios är som svårast att forcera, då det krävs god sjökunskap att komma ut och in, då bankarna är lömska, och då strömmarna är oberäkneliga, om man inte känner till exakt hur de fungerar och kan

anpassa sig efter deras rytm och växlingar. Man når ej in till dem om man ej har en kunnig lots som är lokal expert.

Said En sådan hamn just skulle det till en så listig och förslagen buckanjär att upprätta för sina råder. Kunde du då möjligen tjänstgöra som en lots för oss?

dervischen Jag känner vattena och grunden, och jag känner strömmarna.

Said Då är du gudasänd för oss som just den man som vi behöver. – Han är härjad och utsliten efter sina flyktstrapatser. Ge honom allt vad han tål av vad vår festliga bankett kan erbjuda, av frukter, kött och läckerheter, vin och kaffe.

dervischen Tack, men jag är van att fasta under mina ständiga umbäranden.

Said Som du vill, min vän. Du måste inte. Men drick då åtminstone. Ta dig ett glas. Du har ju levt bland de kristna och vet hur de dricker, du måste ha lärt dig något av deras ovanor, eller hur?

dervischen Min trohet mot min sekt förbjuder mig att dricka.

Said Inte ens kaffe?

dervischen Kaffe går väl an, men bara en kopp, då min mage är känslig.

Said Du verkar vara känsligheten själv. Vad gjorde de kristna med dig egentligen? Blev du inte våldtagen gång på gång av både deras rövare och deras luder? Vad ägnar sig de kristna åt annat än våld och sex och orgier?

dervischen Ack, dessa sjörövare var knappast kristna, snarare ena riktiga fritänkare och fribrytare, som levde precis som de ville. De följde knappast några lagar alls.

Said Det är det jag menar. Sådana laglösa vildar kan inte ha haft några hämningar alls. Därför är jag nyfiken på vad för laster de egentligen ägnade sig åt.

dervischen Då måste jag nog göra er besviken, herre, för deras laster skilde sig knappast från era. Jo, på en punkt var de annorlunda. De har inga harem.

Said Inga harem alls? Men de har väl många älskarinnor? Jag har hört från säker källa att alla västerländska kvinnor är luder, och de ser sådana ut.

dervischen Skenet bedrar. De flesta greker och västerlänningar har bara en kvinna som de förblir trogna livet ut.

Said Även den djävulen och kaparkaptenen Conrad?

dervischen Även han. Det är svårt att hitta undantag.

Said Din rapport fyller mig med förundran. Hos oss är det ju nästan lag på att vi skall ha så många fruar som möjligt, och åtminstone är det turkisk sed. Profeten hade ingenting emot det. Tvärtom. Han hade fyra fruar själv, vilket han därför anvisade som ett minimum. Men jag är ändå glad över din rapport. Genom dig har vi fått en nyckel in till korsarernas näste, och du verkar kunnig och pålitlig tillräckligt för att vara oss behjälplig som lots. Jag tror vi skickar en flotta dit redan i morgon, så får vi omedelbart slut på den pesthärden. Din upplysnings ljus är välkommet.

(Plötsligt en explosion och bländande ljus utanför mot hamnen.)

Vad är detta?

dervischen Bara signalen, som betyder att din flotta har exploderat, Said Pascha. De kristna har brutit igenom och tagit din hamn.

Said (blek av fasa) Vem är du?

dervischen Gissa tre gånger. *(tar plötsligt fram ett gällt horn och blåser tre gånger. Genast rusar sjörövarna in från alla håll under härskrin, beväpnade och skjutglada till tusen. "Dervischen" kastar av sin förklädnad och visar sig vara – Conrad.)*

Said (blek av fasa) Pirathövdingen själv!

Conrad (drar blankt) Du har gissat rätt!

Said (drar blankt) Vilken fräckhet!

(Stort tumult när festen övergår till blodigt slagsmål under vilda vrål och krutrök. Piraterna verkar få överhanden genast.)

Said Tillbaka! Ta betäckning! Lås haret! *(smiter)*

Conrad (skriker) Låt dem inte låsa haret! *(springer efter)*

(Striden fortsätter. Said visar sig ovanför scenen.)

Said (vrålar) Era odugliga eunucker! De är ju bara en handfull, inte mer än en besättning! De har ingen chans mot oss! Driv dem tillbaka!

(Plötsligt dyker det upp massiva turkiska förstärkningar, och piraterna börjar tvingas tillbaka.)

Gonzalves Tillbaka! Här blir vi alla slaktade! Var är kaptenen?

Juan Han försvann in i haremet.

Gonzalves Tillbaka till skeppet! Vi får befria honom senare!

(Piraterna retirerar stridande ut.)

turkiske kaptenen Seger! Seger!

en turk Men deras attack har kostat oss mycket blod. Det är mest bara vi som ligger massakrerade.

kapten Var är paschan?

Said (visar sig) Det gjorde vi bra! Vi har deras kaparkapten i en fälla! Hur många sårade och stupade?

kapten Flera dussin.

Said Och hur många pirater lyckades ni döda?

(Turkarna ser snopet på varandra.)

kapten Inte en enda.

Said Era osnöpta eunucker och kastrerade svin! Ni borde inte ha låtit en enda komma undan! – Men vi har ändå den bästa. Det här ska han få betala för! – Röj upp här, genast! Detta var en plats för anständiga fester och houris tills de kristna kom och störde festen! *(Turkarna börjar röja.)*

Said (för sig själv) Det här ska han få betala för!

Scen 2. I haremet.

Fullt av damer med Gulnare i spetsen.

Conrad kommer plötsligt in, på flykt, stänger dörren efter sig.

Conrad (när alla damerna blir förskräckta) Jag har tydligen kommit rätt.

Gulnare (chockad först, sansar sig) Bli inte förskräckta, systrar. Den här mannen har kommit för att rädda oss. *(träder beslutsamt fram till honom)* Välkommen, främling. Du kommer punktligt.

Conrad Det gällde att hinna före.

Gulnare Jag är glad att min kurir kom levande fram.

Conrad Det hängde på håret.

Gulnare Det gör det alltid.

Conrad Jag hittade åtminstone fram.

Gulnare Jag beklagar att du stött på problem. Du kommer inte ut härifrån levande.

Conrad Mina män har slagits tillbaka, men alla har klarat sig levande. Det betyder mera.

Gulnare Said kommer att få dig levande.

Conrad Låt honom roa sig.

Gulnare Det är mitt fel.

Conrad Nej, Gulnare, det är din förtjänst. Mina män kan ännu befria er alla, åtminstone de som vill bli befriade. Vi har en fälttågsplan som borde kunna lyckas, men vi hade räknat med bättre hjälp inifrån.

Gulnare De flesta av oss är förslavade grekinnor som är ortodoxa i tron eller åtminstone var det. De flesta skulle gärna lönnmörda Said i sängen, om det inte var för deras kristna skrupler. Så skulle de också ha blivit straffade omgående genast med döden var och en som försökt, tills ni kom. Ni har tänt hoppet i deras hjärtan. Jag smugglade ut mitt brev som mitt sista förtvivlade försök att göra något åt saken. Ännu har vi inte misslyckats.

Conrad Nej.

Said (bakom scenen, ropar) Det gjorde ni bra! Vi har deras kaparkapten i en fälla!

Gulnare Han kommer. Vad du än gör, så låt honom inte förstå att vi känner varandra tidigare.

Conrad Gulnare, ditt ord är min lag.

(*Said bryter in med fyra desperat beväpnade turkar.*)

Said Ha! Kom du hit bara för att smaka på mitt harem? Var så god! De är alla dina – att titta på. Du skall få en den mest utstuderade kvalfulla långsamma död någon har fått förut, och du skall få se och längta vanmäktigt efter alla dessa vackra damer så länge du ännu har ögon att se med och en kropp att ytterligare försmäktas med. Du och dina gangsters har dödat trettio av mina män! Det skall kosta dig döden trettio gånger om, då du är den enda vi har fått fast! Vad sägs om det, din kåte självmördare? Var det värt att offra livet bara för att finna den yttersta och längst utdragna dödsplågan?

Conrad Döda mig så långsamt du vill, men så länge jag ännu inte är död får du finna dig i att jag lever.

Said Vilken narr du är! Vad motiverade dig? Var det bara mitt harem och det erotiska äventyret? Det spelar ingen roll. Du är pantad och kan inte bli mera pantad. För honom till cellen! Han skall få börja med att försmäktas i största möjliga ensamhet och total isolering från sällskap och ljus, tills vi drar ut honom när galenskapen fått överhanden. Då skall vi återkalla honom till verkligheten och njuta av hans långa kvalfulla död.

Conrad Min kropp blir lätt att bryta ner, men min ande kuvar du aldrig.

Said Bort med honom!

(*De fyra fångslar Conrad som förs bakbunden ut.*)

(*till Gulnare*) Vad gjorde han här inne egentligen?

Gulnare Bara hälsade på.

Said Visste du vem han var?

Gulnare Inte genast, men det visade ju sig.

Said Kom han vid någon av mina damer?

Gulnare Absolut inte. Det kan alla bekräfta.

Said Vad tusan hade han då i mitt harem att göra?

Gulnare Det får vi aldrig veta om du dödar honom.

Said Ber du mig skona hans liv, efter alla han har dödat för mig?

Gulnare Det vore naivt.

Said Naturligtvis. Dig tar jag i tu med efter hans avrättning. Du har inget val. Du måste bli min.

Gulnare Varför inte redan i natt?

Said (överraskad) Menar du det?

Gulnare Om jag ändå inte har något val är det knappast någon idé att uppskjuta saken.

Said Du överraskar mig ständigt, min Gulnare, min största skatt och mest gyllene skönhet. Dina gyllene lockar gjorde mig besatt av dig från början.

Gulnare Det är kanske äntligen dags att jag reagerar.

Said Det är det minsann! (*går upptänd och ivrig ut*)

Gulnare (när han är säkert borta, och dörren är säkert stängd) Mina systrar, vår befrielse har bara börjat. Det ser illa ut nu, men låt inte skenet bedra er. Conrad lever ännu, och så länge han lever finns det hopp.

en konkubin Har det varit något mellan er förut?

Gulnare Min syster, vad i all världen kan få dig att tro något sådant?

Akt III scen 1. Kios.

Medora Är det verkligen hans skepp som kommer tillbaka?
jungfru Ja, men det är illa åtgånget. De har precis tagit i land, och det verkar vara många sårade.
Medora Och han själv?
jungfrun De verkar alla allvarliga och betryckta och verkar bärga varandra med sorgmättade själar.
Medora Ack, då har det värsta hänt!
jungfrun Så länge det finns liv finns det hopp.
Medora Aldrig har dina plattityder varit sämre placerade än nu.
jungfrun Jag tror kapten Juan kommer.
Medora Han är åtminstone en ansvarig människa. (*Juan inkommer allvarlig men öppen.*) Säg mig det värsta, kapten Juan.
Juan Vår räd såg ut att lyckas, allt gick enligt planerna, men mitt under striden försvann Conrad in i borgen på jakt efter den flyende paschan, och vi kunde inte rädda honom när vi sedan blev drivna tillbaka av en förkrossande övermakt. Vi lyckades rädda alla utom honom tillbaka till fartyget.
Medora Och var ni då tillfreds med det?
Juan Naturligtvis inte. Vi försökte ett andra anfall, men det enda vi lyckades med under det var att sätta de flesta av paschans fartyg i brand och delar av hans borg. Men Conrad kom inte ut igen, och vi lyckades inte rädda honom. Av säker källa har vi fått veta att han är tillfångatagen och fängslad i tornet i isoleringscell i väntan på säker avrättning. Paschan måste bara begrava sina många döda kamrater först.
Medora Hur många förlorade ni?
Juan Fem, men därutöver blev många sårade. Vi kämpade så hårt vi kunde och offrade allt utom livet, och i fem fall även det.
Medora Har ni med er dem tillbaka?
Juan Fyra. En blev innebränd bland lågorna, men han var redan död.
Medora Och paschan?
Juan Han har minst fyrtio lik att försöka samla ihop och identifiera, vilket lär bli svårt.
Medora Så Conrads liv kostade honom fyrtio liv.
Juan Så kan man se det.
Medora Då lär han knappast släppa ifrån sig Conrad levande.
Juan Det ser illa ut.
Medora Finns det inget hopp?
Juan Vi ska skicka en tredje expedition dit i lönnedom för att rekognoscera och se om något är att göra och framför allt ta reda på vad som hänt.
Medora Till dess får jag leva men inte längre.
Juan Så länge vi inte vet att han är död måste det få finnas hopp, frun.
Medora Ja, det måste det, men det ser hopplöst ut.
Juan Ganska, men inte helt.
Medora Inte ännu. Tack, Juan. Ta väl hand om de sårade, och låt mig veta om jag kan göra något.
Juan Tack, frun. (*går*)
Medora Så lämnas jag svävande mellan himmel och jord i fullkomlig ovisshet med alla oddsen pekande mot en säker död för min älskade. Vilken outhärlig tortyr! Säkert torterar de honom, den omänskliga översittaren Said med fyrtio döda att hämnas organiserar säkert den mest infernaliska tänkbara död åt Conrad så långsamt och plågsamt som möjligt, medan jag ingenting annat kan göra än lida med honom! Av alla tänkbara olyckliga utgångar var denna den olyckligaste – ovisshet

om hans oundvikliga outhärdligt långsamma och plågsamma död! Brist, o mitt hjärta, i samma ögonblick som han tvingas ge upp!

jungfrun Gudarna hjälpe honom.

Medora Ja, de är nog de enda som kan hjälpa honom, men har de väl någonsin hjälpt någon förut?

Scen 2. Suids praktfulla sängkammare.

Said Så kommer hon då äntligen till mig, den outhärliga pangbruden, den oförlitliga kalaspinglan, den hetast åtrådda oskulden av alla! Vilken natt detta kommer att bli! Aldrig kommer jag att ha triumferat mera! Det blir höjdpunkten i mitt liv, och sedan skall ingenting mer vara mig omöjligt! Jag kommer att rensopa hela Egeiska Havet från näsvisa pirater, jag skall utrensa alla greker från hela Grekland, och de skall få bittert glömma att de någonsin ens drömde om någon sorts frigörelse, ty jag har deras engelsman i mitt våld! Och hans långsamma kvalfulla död skall bli så bitter, att det aldrig skall kunna glömmas i historieböckerna som den grymmaste avrättningen genom tiderna! Låt sedan någon grek mera våga resa sig mot någon turk!

(Gulnare inkommer med tärnor.)

tärna 1 Vi ber att få föra hennes höghet till er bädd, store pascha.

Said Var välkomna. Var så innerligt välkomna. Särskilt du, min älskade, den bästa bruden, som mitt så länge efterlängtade mest saliggörande ligg!

Gulnare Ni kan gå, mina tärnor. – Vi är inte där ännu, Said. Först måste vi få tala med varandra.

Said Vadå om?

Gulnare Fången i tornet.

Said Han är död.

Gulnare Inte ännu.

Said Han är dödens. Inte ens du kan rädda hans liv.

Gulnare Tänk då efter, min käre Said Pascha. Vad har du att vinna på hans död? Ingenting. Grekerna blir mera envisa än någonsin i sitt uppror, och du får själva Storbritannien som definitiv fiende till sultanen. Kommer sultanen att tacka dig för det?

Said Storbritannien är redan oförsonlig fiende till sultanatet tack vare denne förbådde engelsman, som ensam lyckats få sin sjömakt att backa upp grekerna i deras meningslösa uppror. Men vi skall hämnas! Han kostade mig fyrtio av mina närmaste kamrater, halva min flotta och halva mitt palats utom mycket annat! Jag skall massakrera hela Kios befolkning som betalning för hans räd!

Gulnare Det har du ingenting för. Du får på köpet då bara mera fiender och kanske hela Europa till fiende. Tänk då efter vilken ställning denne buckanjär har lyckats skaffa sig, som lyckats vända hela England mot Turkiet för att hjälpa grekerna i deras hopplösa kamp. Tänk vilken lösensumma du kunde få för honom. Du kunde begära hur mycket som helst, och det skulle mer än väl kompensera dig för dina förluster.

Said Aldrig i livet! Jag har hans liv i min hand, och det behåller jag! Jag släpper det aldrig! Och vad har du för intresse av hans sak? Du är hans enda försvarare. Varför?

Gulnare Jag försöker bara kompensera ditt blinda oförnuft med en smula politiskt realförnuft.

Said Det går inte. Hans dödsdom är fastställd. Jag kan inte ta tillbaka mitt ord. Han måste dö, i Allahs namn, ty så är det skrivet. En hedning får inte ostraffat ta livet av fyrtio av mina män.

Gulnare Det var inte han som gjorde det. Det var hans män.
Said Men de har klarat sig! De kom undan med det! Då kan ingen begära att han också ska komma undan!
Gulnare Tänk på lösenmöjligheten. Du kunde nästan bli lika rik och inflytelserik som sultanen.
Said Du bara tjarar. Kom och älska mig i stället, och glöm den där engelska osnöpta hunden. Han är värdelös. Jag kan inte sälja honom för pengar så värdelös som han är.
Gulnare Han är inte värdelös i Englands och Europas ögon.
Said Men han är det i mina och i hela islams, för han har mördat muslimer!
Gulnare Som om muslimer aldrig hade mördat kristna.
Said Försvarar du de kristna hedningarna nu också? Är man otrogen så är man värdelös! Endast de som underkastar sig Allah har något värde i Allahs ögon.
Gulnare (suckar) Du är lika hopplöst omedgörlig som en grek.
Said Jag är en sann och trogen muslim!
Gulnare (avsides) Och därför så dum i huvudet. – Nåväl, jag har lovat dig en natt av kärlek, och du skall få den.
Said Äntligen kommer du till saken!
Gulnare Älska mig, så att jag får älska dig tillbaka.
Said Grrr! Detta är ögonblicket som jag har väntat på!
Gulnare Kom in i mig, så att jag får komma in i dig.
Said Vi skall stanna inom varandra för evigt. Du skall bli min enda riktiga fru. Du skall bli hela Greklands högsta härskarinna. Jag skall göra allt för dig och ge dig allt. Jag skall...
(Medan han har arbetat upp sig har hon oförmärkt fått fram en liten stilett, som hon nu med all kraft stöter in i hans hals rakt i halspulsådern.)
Said (vrålar) Aaaarrghhh! *(sprutar blod och faller samman över henne. Hon vräker honom äcklad ner på golvet.)*
Gulnare Vilken smaklöshet! Du överträffar då alla andra i total stillöshet! Du fattade väl inte ens att jag ändå försökte rädda ditt liv? Ett enda ord av förnuft från dig hade räddat både ditt och Conrads. Nu är det för sent. *(reser sig nerblodad ur sängen)* Jag får tvätta mig ren innan jag går vidare, men nu är i alla fall det värsta över. *(går mot badrummet)*

Scen 3. Conrads cell.

Conrad Är jag levande eller död? Det är min största ovisshet. Min avrättning är beslutad men verkställs ej, jag har fått veta att jag skall dö på omänskligaste tänkbara vis men får inte veta hur, medan tiden går och bara blir längre och längre för varje sekund. Pascha Said lovade mig att mörkret, stanken och ensamheten skulle driva mig till vansinne, men ju mindre rum och omständighet jag får att leva, desto bättre perspektiv får jag på livet, desto klarare blir mina tankar och min säkerhet, desto mera älskar jag och livet mest av allt, och desto fuffigare synes mig Said och allt vad han representerar, ja, all makt i hela världen blir till intet inför individens självklara ensamhets suveränitet, som ingenting och ej ens själva döden kan knäcka. Jag är fri, Said, i all min fångenskaps instängdhet, medan du är den som är hopplöst fånge i din allmakts självmördande korrruption och enkelriktning. Och aldrig blir jag så fri som när du äntligen mördar mig, och medan du gör det skall jag aldrig upphöra med att håna dig med ett sådant förakt, att det skall förfölja dig till döds ända tills du själv ligger där i ruinerna av ditt ensidigt maktsträvande livs totala intighet. – Men jag ser ett ljus nalkas min fångelsedörr, det är inte någon vanlig fångvaktare utan en späd och försiktig, kvinnlig gestalt, som kommer med hoppets evinnerligen nya strålar. *(ut genom dörrgluggen)* – Gulnare, är det du?

Gulnare (nu klädd i vitt, läser upp dörren utifrån) Det är gjort.

Conrad Vad är gjort?

Gulnare Said's dödsdom är genomförd, men den drabbade bara honom själv.

Conrad Vad har du gjort?

Gulnare Mördat honom.

Conrad Du är förlorad! Du har offrat dig själv!

Gulnare Nej. Det är bättre än så. Jag har gömt undan Said's lik. Han är bortrest. Så oerhörd var hans auktoritet, att ingen frågar efter honom. Jag har hans signetring. Med den kan jag öppna alla dörrar, och ingen har rätt att ifrågasätta saken. Alla vet ju att jag var hans främsta konkubin.

Conrad Gulnare! Du har riskerat allt!

Gulnare Nej, jag har ej riskerat något. Jag är inte ensam. Alla mina systrar i haremet är med mig. De vet ej ännu vad jag gjort, men de kan ana det, och ingen var där inlåst som sexslav av egen vilja, då de flesta av oss var kristna. Gud är död. De grekiska gudarna lever med hela naturen, ty vi har även fått hjälp utifrån. Dina vänner har kommit tillbaka, och de väntar nu på att få ta oss alla ombord.

Conrad (imponerad) Jag hade inte kunnat göra det bättre själv. Hur många är vi?

Gulnare Ett femtiotal.

Conrad Och fartyget har plats?

Gulnare Vi får ta ett extra fartyg. Vi lånar ett från Said. Han har ingenting emot det.

Conrad Du gör mig mållös av förundran.

Gulnare Fundera inte utan handla. Tiden är bara på vår sida så länge vi agerar raskt och beslutsamt. Vi måste ner till skeppet genast.

Conrad Led du vägen. Jag följer.

Gulnare Jag kan alla borgens genvägar och underjordiska lönngångar. Vi är snart ute. Kom! (*Hon tar honom vid handen och drar honom med sig ut. De försvinner.*)

Akt IV scen 1. Ombord.

Conrad och Gulnare vilar på däck i varandras armar.

Gulnare Kan du förlåta mig, Conrad?

Conrad Förlåta dig vad?

Gulnare Jag är en mörderska, och egentligen vet jag inte själv varför jag gjorde det. Kanske det bara var av egoistiska skäl, för att befria mig själv och mina systrar.

Conrad Ingen annan kunde ha gjort det. Om han levat hade vi alla dött.

Gulnare I synnerhet du. Jag försökte nog plädera för det förnuftiga i att låta dig leva. Du hade betingat en betydande lösensumma. Men han var förblindad av sin kränkning av att du hade tagit dig in i hans harem. Han såg ingenting annat än sitt sexuella revir och dess okränkbarhet, där bara han själv fick vara kränkaren. Du kom honom för nära.

Conrad Stackars människa. Jag har aldrig förstått det muselmanska haremsystemet. Det måste ju vara extremt opraktiskt och kostsamt.

Gulnare Det är bara fåfänga.

Conrad Jag är också en mördare. Jag har mördat många under mina kapartåg.

Gulnare Det är ju ditt yrke. Du är ju soldat fast till havs. För en kvinna är det aldrig naturligt att mörda.

Conrad Jag tror inte att du hade något val.

Gulnare Han gav mig inget val.

Conrad Jag trodde först i min fåfänga att du genomförde din praktmission för min skull.

Gulnare Det motivet hade inte varit tillräckligt. Du har ju en annan.

Conrad Du vet om det.

Gulnare Som synes. Vem är hon?
 Conrad Din motsats i allt, lika vek och sårbar som du är garvad och erfaren, lika mjuk och varm som du kan vara hänsynslöst kallblodig, lika ömtålig som du är härdad.
 Gulnare Vet hon om mig?
 Conrad Nej.
 Gulnare Vad säger hon när du kommer hem med mig?
 Conrad Det får vi se. Jag är van att improvisera.
 Gulnare Jag vill varken beröva dig henne eller henne dig.
 Conrad Säg det till henne.
 Gulnare Hon måste få veta vår historia.
 Conrad Är det nödvändigt?
 Gulnare Jag tror det. Hur länge har du känt henne?
 Conrad Några år.
 Gulnare Inte längre?
 Conrad Hon vet ingenting om mig egentligen.
 Gulnare Så var det väl med de flesta av dina affärer. De fick aldrig veta någonting.
 Conrad Det var bäst så.
 Gulnare Du väljer, Conrad. Både hon och jag äger att foga sig.
 Conrad Jag måste ta hänsyn till er båda.
 Gulnare Det är jag säker på att du gör.
 Conrad Gulnare, vi hinner älska här ombord innan vi kommer fram.
 Gulnare Orkar jag det? Och sedan möta henne? Det kan bli som en ny Said-situation.
 Conrad Ni kunde bli mycket goda vänner, som systrar.
 Gulnare Har hon älskat dig som jag?
 Conrad Minst lika mycket.
 Gulnare Då är det bäst vi aldrig träffas.
 Conrad Varför?
 Gulnare Vi skulle båda se varandra som våldtagaren av din själ.
 Conrad Är ni inte det då?
 Gulnare Jo.
 Conrad Alltså är ni kolleger.
 Gulnare Conrad, vi vill båda ha dig för oss själva. Välj nu, eller jag kommer aldrig i land.
 Conrad Ett omöjligt val.
 Gulnare Då stannar jag ombord. Så fort du stigit i land far jag vidare.
 Conrad Kan du vara så ohövvisk?
 Gulnare Tvärtom. Jag lämnar henne i fred för mig och dig i fred med henne.
 Conrad Total självuppföring med andra ord.
 Gulnare Du måste välja, Conrad. Ingen kvinna kan acceptera en haremsroll. Jag väntar ombord tills du ger mig en signal antingen att allt är väl i land eller att du kommer med mig.
 Conrad Vart?
 Gulnare Det får du bestämma.
 Conrad Du ger mig en chans, och jag går med på den.
 Gulnare Då är vi överens.
 Conrad Då har vi kanske bara en chans att älska innan vi skiljs.
 Gulnare Jag har väntat på denna stunden i åtta år. Endast min längtan har hållit mig vid liv genom alla förnedringar.
 Conrad Då är jag din. För i natt.
 Gulnare Låt oss åtminstone gå ner under däck.
 (De går ner under däck.)

Scen 2. I land.

Juan Det är inte sant!
Gonzalvo Tyvärr så är det alltför sant.
Juan Ingen orsak? Ingen anledning?
Gonzalvo Ingen fattar något.
Juan Men vi har ju segrat!
Gonzalvo Nu ja, men det visste ingen här.
Conrad (kommer in) Vad är det? Vad har hänt?
Juan Detta vill du inte veta, Conrad.
Conrad Vad vill jag inte veta?
Juan Sanningen, när den drabbar dig som djupast i ditt innersta.
Conrad Är det någonting med Medora? Jag ser att villan är tyst och mörk.
Gonzalvo Hon är död, Conrad.
Conrad (fattar inte) Död? Men varför?
Gonzalvo Du är inte ensam. Ingen kan fatta det.
Conrad Hon hotade med självmord, men bara om jag inte kom tillbaka.
Juan Det var inte självmord. Hennes hjärta synes blott ha gett vika inför ovisshetens alltför pressande nervpåfrestningar.
Conrad Jag måste tala med hennes jungfru.
Juan Hon är här. Hennes lik är också här.
Conrad Var då?
Juan (visar) Där inne.
Conrad (går genast på ett tillslutet rum, som öppnar sig, ett helt kallt och vitkalkat rum, där Medora ligger på lit de parade, på rygg med knäppta händer och blommor smyckande hennes kropp, som hon även har i händerna. Hennes jungfru knäböjer bredvid.)
Låt mig dränka dig i blommor, min älskade, när kyssar inte längre kan betala min tribut. Ack, detta var det mest infama oförtjänta öde som alls kunde drabba oss! Och inte konstigt då, att du var så förtvivlat överdrivet ängslig inför min mission! Det var ej min död som var hotande, men blott din egen, vilket ingen kunde förutse. Så ung, så vacker, så betagande som aldrig förr ännu i döden, då jag känner hur din ande lever och förtvivlad önskar meddela din ursäkt för vad ingen alls kan ställas inför ansvar för, då ingen kunde förutse att detta kunde hända. Ändå är jag skuld till allt, som ensam med min frånvaro och avsked vållade din död. Ack, detta är för bittert! (faller ihop på knä inför henne och snyftar i hennes sköte.)
jungfrun Det var inte ert fel, kapten Conrad.
Conrad Ja, det skall man påstå inför evigheten i all tid, och ändå var det bara mitt fel.
Juan Kapten, vad tänker ni nu göra?
Conrad Vad föreslår du?
Juan Vi har mycket kvar att göra. Greklands frihetskamp har bara börjat.
Conrad Ja, jag vet, men jag är ute nu från krig och äventyr. Det har kostat mig en kärlek som var mig för värdefull för att riskeras, och det var en förlust för mycket. Jag har svikit alltför många kvinnor, denna var den minst förtjänta av ett svek, och nu har jag ett enda hjärta kvar, som jag ej någonsin vill svika. Det är hon som väntar på mitt fartyg. Jag beklagar, mina vänner, men jag seglar bort med henne och försvinner.
Gonzalvo Detta kommer något överraskande.
Conrad (reser sig) Jag har ej något val. Det enda värdefulla livet äger, och den enda plikt man har som människa egentligen, är kärleken, och henne gäller det nu verkligen att inte svika, när jag så har blivit sviken av mitt öde. Ni får kriga utan mig. Det klarar ni nog säkert. Detta var ju kanske segern som kan bli den avgörande för er.

Juan (till Gonzalves) Vi har ingen rätt att hålla honom kvar emot hans vilja.

Gonzalves (fattar Conrads hand) Tack för allt, kapten, och vi skall aldrig glömma er.

Conrad Tack själv för en god kamp och underbart kamratskap.

Juan Får vi veta vart ni ämnar er?

Conrad Nej, Juan, det får ni inte veta. Låt mig blott försvinna. Minns mig sådan som jag var för er i striden när jag var som bäst, och låt mig sedan bara leva fromt i era minnen som förlorad bortom regnbågens och romantikens kärleks rosenskimmer, ty allenast där åstundar jag att leva kvar i evigheten. – Det är bäst jag bryter upp nu genast, ty Gulnare väntar mig. Farväl. Lev gott och länge. Och ursäkta mig. (*går*)

Gonzalves Vad tror du? Kommer han tillbaka?

Juan Nej, Gonzalves, aldrig kommer han tillbaka, men han stannar icke desto mindre kvar med oss för alltid.

Gonzalves Skall det vara någon tröst?

Juan Nej, käre vän, blott konstaterande av nakna fakta, vartill även hör, att kampen alltid för oss vidare.

(*De går ut tillsammans. Endast jungfrun blir kvar, lika vitklädd med utslaget hår som det blonda liket, sörjande vid hennes sida.*)

Slut.

(*Dharamsala 26.10.2009*)